مصاحبه

در گفتگو با وجیهه دولت آبادی، اولین نجار موفق در سیرجان مطرح شد

هدفم، اشتغالزایی برای بانوان شهرم است

سحر لشکری

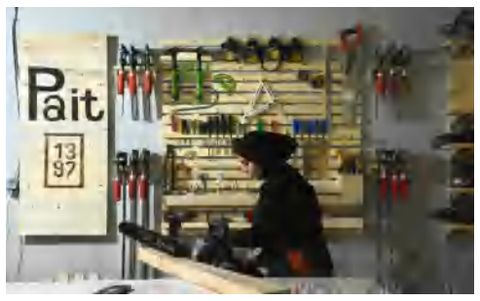

چوب، این همراه همیشگی و پابه پای انسان در همه عصرها، هیچ گاه کارایی و اصالت خود را از دست نداده است. چه آن زمان که تنها ابزار دست بشر بود و چه در دنیای مدرنیته امروز. روزگاری به عنوان ابزار اصلی زندگی بشر و امروزه که به عنوان یکی از هزاران ابزار در دست انسان برای بهبود زندگی و خلاقیت‌های هنری است. هنرمندان زیادی از چوب شاهکارهایی خلق کرده‌اند ماندگار که ارثیه هنرمندان قدیمی، امروز در دستان هنرمندی از شهرمان خودنمایی می‌کند. وجیهه دولت آبادی، کارشناس معماری که پیشتر در کارهای ساخت و سازش از چوب استفاده می‌کرده و به این کار علاقه زیادی بطور جدی فعالیتش را بر با ساختن بسیاری وسایل منحصر به فرد شروع کرده در همین رابطه به ما می‌گوید:

برای شروع از بفرمایید چه عاملی باعث شد به این کار علاقمند شوید؟ از آنجایی که رشته ام معماری بود و در اجرای طراحی با مشکلاتی روبرو بودم که یکی از آنها ساده نبودن طراحی‌ها بود و اینکه هر شخصی آن طرح‌ها را نمی پذیرفت و مجبور به تغییر یا حذف آن طراحی می‌شدم و این موضوع از مهمترین دغدغه‌های فکری ام شده بود و اجرای طرح‌ها همراه با هزینه هنگفت بود بعد از مدتی دفتر کارم به دلایلی تعطیل شد و مجبور به طراحی در منزل شدم. همیشه به دنبال آن بودم که در کنار طراحی، به کاری که با آن علاقه داشتم بپردازم در ابتدا به سراغ حرفه آهنگری رفتم و در تهران استادی را پیدا کردم که طراحی‌های زیبایی بر روی آهن و چوب انجام می‌داد. بعد از راهنمایی‌های وی که اعتقاد داشت حرفه آهنگری نیاز به قدرت بدنی بالایی دارد، به کار با چوب ترغیب شده و کار خود را شروع نمودم.

در میان طرح‌های شما کیف‌های چوبی زنانه‌ای مشاهده کردم که منحصر به فرد بود. لطفاً در این مورد توضیحاتی ارائه بفرمایید؟ همیشه دوست داشتم استفاده از چوب به جای وسایل تزیینی صرف، در زندگی روزمره مردم استفاده بیشتری داشته باشد وقتی که چوب را لمس می‌کنیم ،حس خوبی به انسان دست می‌دهد و سعی داشتم این حس خوب با کاربردی شدن وسایل چوبی در زندگی مردم دائمی باشد. اما متاسفانه در شهر سیرجان استقبال چندانی از این طرح انجام نگرفت و تقریبا تمامی سفارشات ما مربوط به شهر تهران می‌باشد

برای شروع به کار با چه مشکلاتی مواجه بودید؟ اصلی‌ترین مشکل نبود بودجه بود که بنده بدون هیچ پشتوانه شروع به کار کردم و با وام گرفتن از بانک و اشخاص دیگر، موفق به خرید یک سری از دستگاه‌ها شدم .تنها حمایتی که از بنده در شروع این حرفه انجام شد، حمایت‌های معنوی خانواده و بعضی از ارگانهای دولتی از جمله شرکت گل گهر بود

چند نفر در این کارگاه مشغول به کار می‌باشند؟ از روزی که شروع به کار کردم، همیشه دو نفر به صورت متغیر مشغول به کار بودند.

تهیه مواد اولیه به چه صورت است؟ در ایران ،چوب‌های جنگلی برای یکسری از کارهای خاص استفاده می‌شوند که نوع این چوب‌ها برای کارهای بزرگ ،کارایی لازم را ندارد و اگر بخواهیم از چوب‌های داخلی استفاده کنیم باید درختان را قطع کرد که این کار غیراخلاقی است. بنده به هیچ عنوان از چوب درختانی که غیر مجاز قطع شده اند استفاده نمی‌کنم بلکه چوب‌هایی مورد استفاده قرار می‌گیرد که متعلق به جنگل‌های صنعتی هستند و مخصوصاً جهت نجاری پرورش داده می‌شوند. اما متاسفانه قیمت این نوع چوب‌ها هر روزه در حال افزایش است.

در پایان اگر صحبتی مانده بفرمایید؟ خانم‌های سیرجانی استقلال کمی از این هنر و حرفه دارند و حتی طرح آموزش رایگان هم، آنها را ترغیب به آموختن این حرفه نکرد قصد بنده ترویج رایگان هنر چوب و اشتغالزایی برای بانوان شهرم بود که متاسفانه با استقبال روبرو نگردید

نقش اشتغال زنان در توسعه

بیکاری زنان تحصیلکرده در استان

سمیرا سرچمی

به گفته‌ی رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی؛ نرخ مشارکت اقتصادی استان کرمان در بهار امسال به ۳۹.۲ درصد رسیده که ۲ واحد درصد نسبت به فصل زمستان با عدد ۴۱.۱ درصد کاهش یافته است. این کاهش جویاندگان کار در استان کرمان درحالی صورت گرفته که متوسط نرخ مشارکت اقتصادی در کشور در بهار امسال ۴۰.۹ درصد است.جعفر رودری، بررسی اطلاعات سازمان تحت مدیریت را مستند می‌آورد که نشان می‌دهد کاهش نرخ مشارکت بیشتر ناشی از کاهش نرخ مشارکت اقتصادی زنان است، چرا که نرخ مشارکت اقتصادی زنان از ۱۵.۳ درصد در زمستان به ۱۲.۳ درصد در بهار ۱۴۰۱ رسیده است . این کاهش در مردان به مراتب کمتر بوده و عدد شاخص نرخ مشارکت اقتصادی مردان از ۶۷.۷ به ۶۶.۳ درصد رسیده است.همزمان با کاهش جویندگان کار در بهار امسال که به گفته رودری ناشی از ناامیدی از پیدا کردن شغل است، نرخ اشتغال در استان افزایش یافته و این دو موجب کاهش نرخ بیکاری استان از ۱۱.۲ در زمستان به ۸.۷ درصد در بهار شده است.جزییات بیشتر آمار اشتغال در استان گویای این امر است که تقریبا نیمی از جمعیت زنان فعال استان در بازه زمانی ۱۸ تا ۳۵ سال بیکارند. به طور دقیق نرخ بیکاری زنان فعال ۱۸ تا ۳۵ سال در استان کرمان عدد ۴۶.۶ است که فاصله زیادی با میانگین کشوری ۲۸.۳ درصد کشوری دارد.شایان ذکر است که نرخ بیکاری جمعیت مردان فعال ۱۸ تا ۳۵ سال عدد ۲۰.۳ درصد که فاصله ۴ درصدی با میانگین کشوری ۱۶.۶ درصد دارد.

وضعیت تحصیلی بیکاران در استان گویای این امر است که بیشترین بیکاری در مقطع کارشناسی و ۵۳ درصد از بیکاران است، تحصیلات‌شان در مقطع کارشناسی است . سهم بیکاری این مقطع در کشور حدود۲۹ درصد است که فاصله معنی‌داری با استان کرمان دارد.به همین بهانه با سه سوال به سراغ یکی از دانش‌آموختگان اقتصاد در سیرجان رفتم. دکتر حسین فتحی‌زاده به سه پرسشی که سخن‌تازه داشت، مفصل پاسخ داد.

***اگر مشارکت زنان در عرصه‌ی اقتصادی و کار با مردان برابر بود، جامعه بهتر به سمت توسعه پیش نمی‌رفت؟**

***چقدر از این بیکاری ناشی از نبود شغل و بستر مناسب برای کار است و چقدر ناشی از بی علاقگی خودِ زن‌ها برای سر کار رفتن؟**

***بیکاریِ زنان و خانه‌نشینی‌شان در این سن و سال که سنِ پویایی‌شان است، چه بحران‌هایی را برای جامعه به وجود خواهد آورد؟**

بی‌کاری در کشور ما زنانه است

برای بررسی وضعیت اشتغال زنان در کشور لازم است که در ابتدا تعاریفی از جمعیت فعال و غیرفعال و نرخ مشارکت و نرخ بی کاری بدانیم.

سپس به بررسی علل و عوامل تاثیرگذار بر روی آن بپردازیم. جمعیت فعال به جمعیت در سن کار بین ۱۵ سالگی تا قبل از بازنشستگی گفته می‌شود. حال به طور کلی جمعیت کل کشور به دو گروه جمعیت در سن کار و جمعیت بیرون از سن کار تقسیم می‌شوند. جمعیت در سن کار یا در بازار کار مشارکت می‌کنند و عنوان نیروی کار به خود می‌گیرد یا اینکه به خاطر تحصیل در دانشگاه در جاهای دیگر و یا اشتغال به خدمت سربازی در بازار کار مشارکت ندارد و خارج از نیروی کار قرار می‌گیرد.

نرخ مشارکت کار از نسبت جمعیت مشارکت جسته در بازار کار به جمعیت در سن کار به دست می‌آید. بنابر این نیروی کار یا مشارکت جسته در حوزه کار یا بی کار است یا به کار اشتغال دارد. که برای محاسبه نرخ بی کاری لازم است تعداد افراد بی کار را بر تعداد افراد حاضر در نیروی کار تقسیم کنیم. اشتغال افراد یا به صورت تمام وقت است یا پاره وقت که اشتغال پاره وقت یا داوطلبانه است یا ناخواسته و غیر داوطلبانه.

برای درک بهتر موضوع به نمودار زیر دقت کنید.

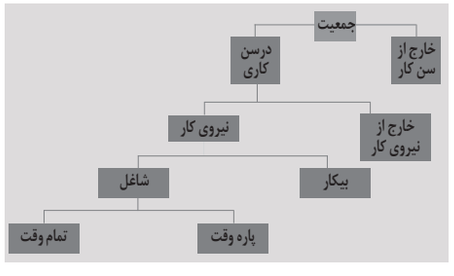

به نظر می‌رسد که بیکاری در کشور زنانه است.

بر اساس شواهد آماری نرخ مشارکت ده ساله و بیشتر در کل کشور حدود ۳۷ درصد است. این شاخص در بین مردان ۶۲ درصد و در بین زنان کمتر از ۱۲ درصد محاسبه شده است. ارتش بی‌کاران در جامعه که قریب نیمی از جمعیت کشور به ویژه زنان را تشکیل می‌دهد به صاحبان مشاغل و کارفرمایان دولتی و خصوصی این امکان را می‌دهد که به هر نحو غیرانسانی و غیرقانونی با نیروی کار و کارگر برخورد کرده و در نحوه استخدام یا به عبارتی استثمار آنان اختیار عمل بسیاری داشته باشد. این وضعیت علیه زنان به شدت جدی‌تر و غیرانسانی تر است. به طوری که اگر جمعیت زنان فعال (بالقوه نه بالفعل) از نظر اقتصادی را محاسبه کنیم خواهیم دید که نرخ بی کاری کشور از ده درصد به نزدیک ۴۵ درصد افزایش پیدا می‌کند.

و جالبت اینکه بدانیم کرمان پیشتاز بالاترین سهم زنان از جمعیت بی کار در کل کشور است. یعنی بالغ بر ۵۰ ممیز هفت دهم درصد! و تاسف بارتر زمانی است که بدانیم میانگین تحصیل کردگان بی کار زن در کل کشور حدود ۶۱ درصد است. و کرمان در همین میانگین ۶۰ ممیز دو درصد قرار دارد.

البته اگر بخواهیم مقایسه ای بین نرخ بی کاری تحصیل کردگان زن و مرد داشته باشیم این نرخ دو به یک می‌شود. به عبارتی نرخ بی کاری زنان با تحصیلات عالیه بیست و سه درصد و مردان یازده درصد است.

بی کاری دارای پیامدهای اجتماعی متفاوتی در هرجای کشور است. به خصوص در مورد زنان که بسیاری از آنان سرپرست خانوار هستند. اثرات آن متفاوت و ماندگارتر است. به عنوان مثال یکی از علل بحران ازدواج در ایران که به حدود ۷۴ درصد از نگاه مردم می‌رسد، نقش بی کاری است.

از جمله معضلات دیگر که علل آن ریشه در اقتصاد و نبود منبع درآمد دارد می‌توان به فساد و فحشا و اعتیاد و خرید و فروش کودکان طلاق اشاره کرد.

اما نکته دارای اهمیت اینجاست که تا کنون هیچ مسوولی در دستگاه‌های کشور پیدا نشده که عملکرد خود یا دستگاه تحت مدیریتش را به نقد بگذارد و لااقل بخشی از دلایل این پدیده‌ها را که تنها بخشی از کارکرد فقر و بی کاری است، به گردن بگیرد.

عکس: سید محسن فروزنده

به راستی ریشه فقر و بیکاری کجاست؟

اگر جامعه‌ای مسیر خود را بر مبنای قانون و استقرار بی چون چرای آن بنا نهد چه دلیلی برای تولید فقر و بی کاری باقی می‌ماند. فساد و رانت بی تدبیری‌ها متکی به خرد فردی و نه جمعی بودن و ندانم کاری‌ها، تبعیض‌ها و ضابطه بازی‌ها، هنجار شکنی‌ها، اختلاس‌ها و انکار واقعیت و گرایش به بازی‌های سیاسی و بی عدالتی در دستگاه‌ها ی متولی امور مردم همگی نشان از عبور مسوولان و مجریان امور از قانون است که همین امر در نوع خود راه را برای شکل گری و پرورش مجموعه‌ای از آسیب‌های اجتماعی در میان شهروندان هموار می‌سازد.

زنان شاغل شادتر و سازگارتر از زنان خانه دارند. بسیاری از این زنان از چالش در کار دشوار هیجان زده می‌شوند و از رسیدن به هدف شغلی بلند مدت به شدت احساس خوشحالی می‌کنند.
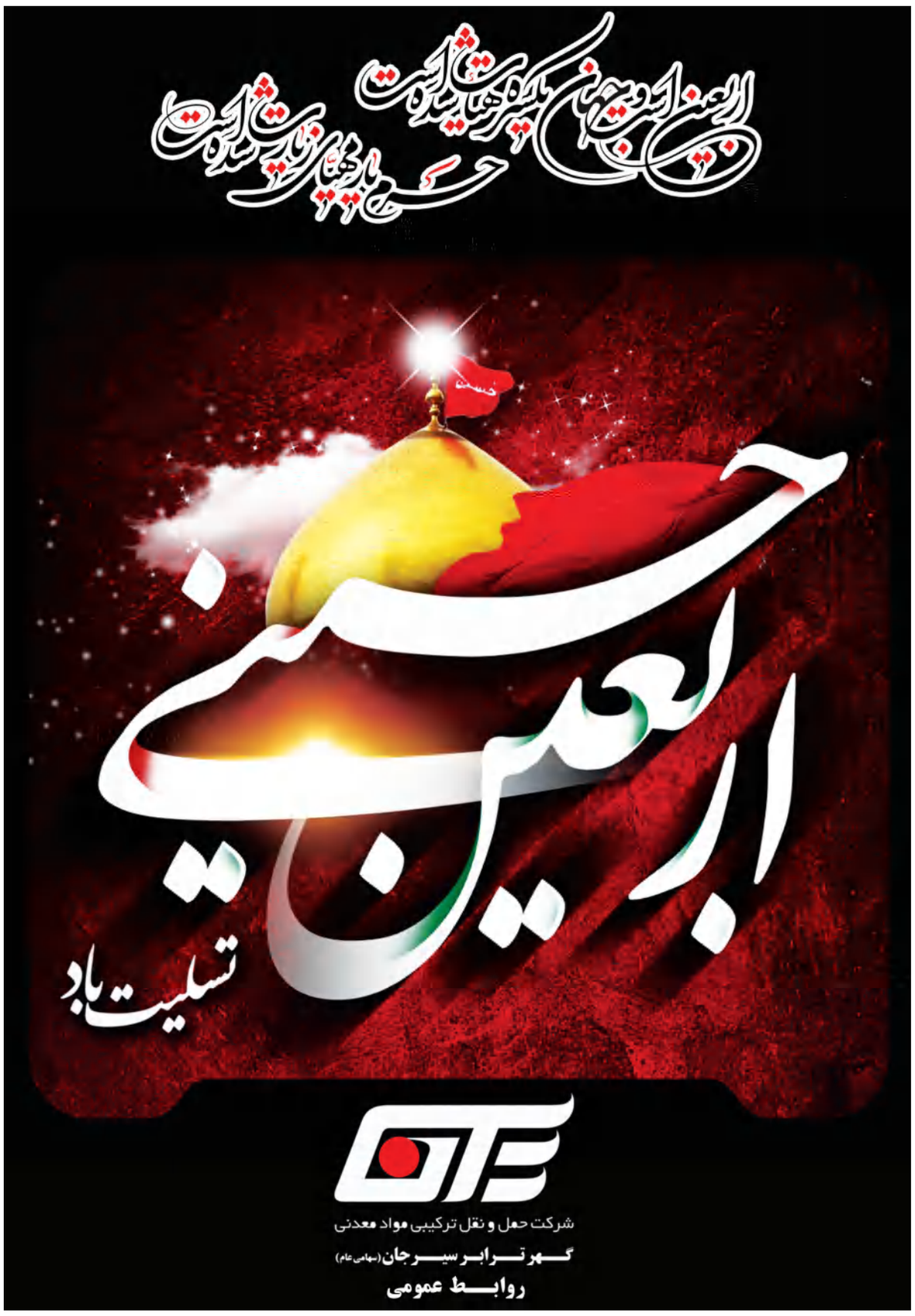
آن‌ها با داشتن چند نقش اثر ضربه گیر را ایجاد می‌کنند. یعنی کار در خارج از منزل در مقابل دلهره مشکلات خانوادگی به صورت ضربه گیر برای‌شان عمل می‌کند. و چنین زنانی که شغل‌هایی چالش برانگیز و راضی کننده دارند با مشکلات درون خانه بهتر کنار می‌آیند اما زنانی که شغل‌های سطح پایین، یدی و سنگین دارند و از همه مهمتر از آن راضی نیستند در کل از زندگی شان ناراضی هستند و رنج شان بیشتر است.